

VIETNAM Ülke Raporu (Otomotiv Sektörü Açısından)

Ar-Ge Şubesi

Aralık, 2020

İÇİNDEKİLER

1.GENEL BİLGİLER.....	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. VIETNAM'IN DIŞ TİCARETİ	6
4. TÜRKİYE İLE TİCARET	11
5. VIETNAM'IN OTOMOTİV SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	14
6. COVID-19 GELİŞMELERİ	17
7. KAYNAKLAR	21

1. GENEL BİLGİLER

GSYİH: 340.600 (milyon \$) (IMF, 2020 tahmin) **Büyüme Oranı:** 1,6 % (IMF, 2020 tahmin)
Nüfus: 97.380.000 (IMF, 2020 tahmini) **Başkent:** Hanoi **Para Birimi:** Dong (D)

Güneydoğu Asya'da yer alan Vietnam, dünyanın 46. büyük ekonomisine sahiptir. Vietnam, savaş (1955-1975) sonrasındaki dönemden itibaren ekonomisinde ve uluslararası sisteme entegrasyonunda önemli aşamalar kaydetmiş ve son 20 yılda yıllık ortalama %6,7'lik kayda değer bir ekonomik büyüme oranına ulaşmıştır. Vietnam, Dünya Bankası "İş Yapma Kolaylığı" endeksinde 70. sıradadır.

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

ADB, APEC, APT, ARF, ASEAN, CICA (Gözlemci), CP, EAS, FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, MIGA, NAM, OIF, OPCW, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UN, WTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO,

Coğrafi Konum

Güneydoğu Asya'da Çinlindi Yarımadasının doğu kesiminde yer alan Vietnam, kuzeyde Çin Halk Cumhuriyeti, batıda Laos, Kamboçya ve Tayland Körfezi, güney ve doğuda Güney Çin Denizi ve Tonkin Körfezi ile çevrilidir. 3,444 km sahil şeridi olan Vietnam'ın Kamboçya ile 1,228 km, Çin ile 1,281 km ve Laos ile 2,130 km sınırı bulunmaktadır. Ülkenin güney ve kuzey kesiminde alçak ve düz deltalar, orta kısımda dağlık araziler, kuzey ve kuzeybatıda tepelikler ve dağlar yer alır. Ülkenin güneyinde tropikal, kuzeyinde ise musonal iklim tipi hâkimdir. Ülkede yıl boyunca ortalama sıcaklık 20°C civarındadır. Güney Vietnam'da yılda iki mevsim yaşanmakta olup, Kasım ve Nisan arası serin ve kuru. Mayıs ve Ekim ayları arasında ise sıcak ve yağmurlu bir iklim hâkimdir. İki mevsim arasındaki sıcaklık farkı ise sadece 3°C civarındadır. Kuzey Vietnam'da ise dört ayrı mevsim yaşanmaktadır. Vietnam'ın en büyük iki şehri Hanoi ve Ho Chi Minh City kuzeyde ve güneydeki iki büyük nehir deltasında yerleşiktir. Ülkenin siyasi başkenti olan Hanoi kuzeyde Red River deltasında ekonomik ve ticari başkenti olarak kabul edilen Ho Chi Minh City ise güneyde Mekong River deltasında bulunmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Vietnam'da 59 eyalet ve bu eyaletler ile aynı statüde olan 5 şehir idaresine sahip merkezi yönetim birimi vardır,

Nüfus Özellikleri

2010 yılı itibariyle Vietnam'ın nüfusu 87,8 milyon kişiye ulaşmıştır. 2020 yılında nüfusun 97,3 milyona ulaşması beklenmektedir. 15 yaş altı nüfus toplam nüfusun %25'ini oluşturmaktadır. 15-64 yaş gurubundaki nüfus toplam nüfusun %68,6'sını oluşturmaktadır. Vietnam nüfus yoğunluğu bakımından Güneydoğu Asya'da Singapur ve Filipinler'den sonra 3. sırada olup, km başına ortalama 242 kişilik nüfus yoğunluğuna sahiptir. Nüfusun %73'ü kırsal kesimde yaşamaktadır ve nüfus ülkenin iki büyük pirinç üretim deltasında (Kuzeyde Kızıl Nehir, Güneyde Mekong) yoğunlaşmıştır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Vietnam maden ve mineraller açısından oldukça zengin kaynaklara sahiptir. Tespit edilen petrol rezervleri yaklaşık 4,7 milyar varil civarındadır. Vietnam'ın Red River Delta bölgesinde zengin doğal gaz ve kömür yatakları mevcut olup, bu bölgede tespit edilen doğalgaz rezervi yaklaşık olarak 185 milyar metreküp, kömür rezervi ise yaklaşık 3,8 milyar ton civarındadır. Vietnam yaklaşık 8 milyar ton işlenmemiş boksit rezervi ile dünyada üçüncü sıradadır, Vietnam ayrıca zengin demir yataklarına sahiptir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2017	2018	2019*	2020*	2021*
GSYİH (Cari Fiyatlar -SAGP-milyar \$)	838,56	919,77	1001,48	1035,05	1129,1
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	6,94	7,08	7,02	2,7	7
Kişi Başına Düşen GSYİH'daki Değişim Oranı (Cari Fiyatlar-SAGP- %)	5,85	6,02	5,99	1,73	6
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,52	3,54	2,8	3,2	3,9
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	2,21	2,21	2,21		
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	-1,96	-3,46	-3,3	-5,15	-4,08
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-0,6	1,91	3,99	0,73	1,04

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Vietnam, özellikle savaş sonrasında, ekonomisinde ve uluslararası sisteme entegrasyonunda önemli aşamalar kaydetmiştir. 1986 yılında Komünist Parti'nin 6. kongresinde kabul edilen ekonomik değişim (Doi Moi) politikası ile özel sektörün desteklenmesi kararı alınmış ve bu yönde politikalar geliştirilmiştir. Vietnam dünyada en yüksek büyüme oranına sahip ülkelerden biridir. 2020 yılında sabit fiyatlara ve satın alma gücü paritesine göre, 1 trilyon dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2021 yılında 1 trilyon dolar olması beklenmektedir. 2018 yılı verilerine göre ülkenin GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı % 15, sanayinin % 34 ve hizmetler sektörünün % 41 (Dünya Bankası-2019). 2020 yılında %3,2 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2021 yılında %3,9 olacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2020)

Ekonomi Politikaları

Vietnam'ın 2001 yılında ASEAN Serbest Ticaret Anlaşması'na iştiraki ve 2007 yılında DTÖ üyesi olması ülkenin ekonomik ve ticari rejiminde önemli değişikliklere neden olmuştur. DTÖ üyeliği, Vietnam'ın dış ticaret sisteminin daha liberalleşmesine, dış pazarlara giriş imkânlarının kolaylaşmasına ve bu sayede özellikle tekstil ve hazır giyim ihracatının artmasına neden olmuştur. Ayrıca ülke doğrudan yabancı sermaye yatırımları bakımından daha cazip hale gelmiştir. Bununla birlikte DTÖ üyeliği, fikri mülkiyet haklarının korunması, kamu iktisadi teşekküllerinin özelleştirilmesi gibi konularda yasal

düzenlemeler yapma zorunluluğunu getirmiştir. DTÖ üyeliğinin, düşük döviz rezervleri nedeniyle, ülke ekonomisini dış şoklara daha açık ve fiyat dalgalanmaları bakımından daha kırılgan hale getireceği düşünülmektedir. Aynı şekilde iç piyasanın uluslararası rekabete açılması, ülkedeki KOBİ'lerin zayıf ve rekabetçi olmayan yapıları nedeniyle varlıklarını sürdürmelerinde zorluklara neden olmaktadır. Vietnam'da devlet GSYİH'nin %37 oranında büyüklüğe sahip kamu iktisadi teşekkülleri aracılığı ile ekonomide önemli rol oynamaktadır. Kamu; enerji, telekomünikasyon, havacılık ve bankacılık gibi önemli ve hassas sektörlerde çoğunluk hisselere sahip olmayı sürdürmektedir. Vietnam Hükümeti, devlet kuruluşlarının ve firmalarının performansını artırmak için çeşitli politikalar uygulamaktadır. Ayrıca, kamu iktisadi teşekküllerinin bir kısmının özelleştirilmesine çalışılmaktadır. Vietnam'ın en önemli sıkıntısı her yıl işgücüne katılan 1,5 milyon kişiye iş yaratmaktır. Global kriz, Vietnam'ın iş yaratma kabiliyetini kısıtlamıştır. Ekonomik Performans Global finans kriz sonrasında Vietnam ekonomisi 2010 yılında %6,8 oranında büyüyerek bölgesinde en yüksek büyüme oranına sahip ülkelerden biri olmuştur. 2008 yılındaki % 6,18 oranındaki büyümeye nazaran bir düşüş 5 meydana gelmişse de, hükümetin 2009 yılı için tahmin ettiği %5'lik hedef aşılmıştır. 2016 yılında %5,8'lik bir büyüme oranı yakalanmıştır ve bu oran 2017'de %5,9 olarak gerçekleşeceği düşünülmektedir. 2012 yılında GSYİH'nin büyüme oranı % 5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 1999'dan beri Vietnam için en düşük büyüme oranıdır. 2013 yılının ilk yarısında büyüme oranı daha da yavaşlamış yıllık bazda %4,9 olmuştur. 2011 yılındaki spiral enflasyon dönemi tüketici beklentilerini etkilemiş ve özel tüketim artışı, 2007-2011 arasındaki yıllık %7,5'lük orandan 2012 yılında %5'e düşmüştür. Ayrıca belirsiz politikalar sebebiyle daha önce büyümede büyük etkisi olan doğrudan yabancı yatırımlar da düşmektedir. Vietnam Devlet Bankası para politikasını gevşetmesine rağmen, tüketicilerin ve yatırımcıların endişelerinin silinmesi için düşük ve sabit enflasyonun kalıcı olması gerekmektedir. Zayıf dış talebin de bu duruma eklenmesiyle 2013 yılındaki büyümenin %5,4 ile sınırlı kalmıştır. 2014 yılında iç ve dış ekonominin görece düzelmesiyle 2014-2017 döneminde büyüme oranının yıllık %6'ya yükselmesi beklenmektedir.

Ücretler

Vietnam'ın en önemli yatırım avantajlarından birisi genç ve ucuz işgücüne sahip olmasıdır. Nüfusun yaklaşık %75'i 40 yaş altındadır ve okuryazar oranı oldukça yüksektir. Ülkedeki çalışabilir işgücü sayısı yıllık ortalama 1 milyon 600 bin kişi artmaktadır. Son yıllarda artan enflasyon, ücretlerde sürekli bir artış talebini de beraberinde getirmektedir. Bu durum bazen işçi grevlerine sebep olmaktadır. Asgari ücret bölgeler arasında ve sermaye sahipliği (yerli ve yabancı) bakımından farklılıklar arz etmekte olup, hükümet 2012 yılına kadar bütün ülkede geçerli tek bir asgari ücret belirlemeyi planlamaktadır. Ülkedeki asgari ücret uygulaması hem bölgeler hem de sermayenin sahipliği açısından farklılıklar arz etmekteydi. Ancak 5 Ekim 2011'de yürürlüğe giren yasa ile (Decree no,70/2011/ND-CP) hem yerli hem de yabancı firmalarda çalışan işçilerin maaşları eşitlenerek ortadaki farklılık giderilmiştir. Buna göre birinci bölgede istihdam edilen işçiler için belirlenen asgari ücret aylık 2,000,000 Dong, ikinci bölge için 1,780,000 Dong, üçüncü bölge için 1,550,000 Dong ve dördüncü bölge için 1,400,000 Dong olmuştur.

Para Politikaları

Merkez Bankasının parasal gevşemesi sabit oranlı enflasyonla desteklenmiştir. Önümüzdeki dönemde hükümet büyümeyi desteklemek için faiz oranının düşürülmesi ve enflasyonel baskıların oluşmasını engellemek için sabit tutulması kararları arasında kalacaktır. Enflasyon 2020 yılında %3,2 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2021 yılında %3,9 olacağı tahmin edilmektedir.

3. VIETNAM'IN DIŞ TİCARETİ

En büyük ithalatçı 2019

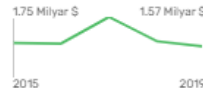
Çin Halk Cumhuriyeti
75.58 Milyar Dolar

En büyük ihracatçı 2019

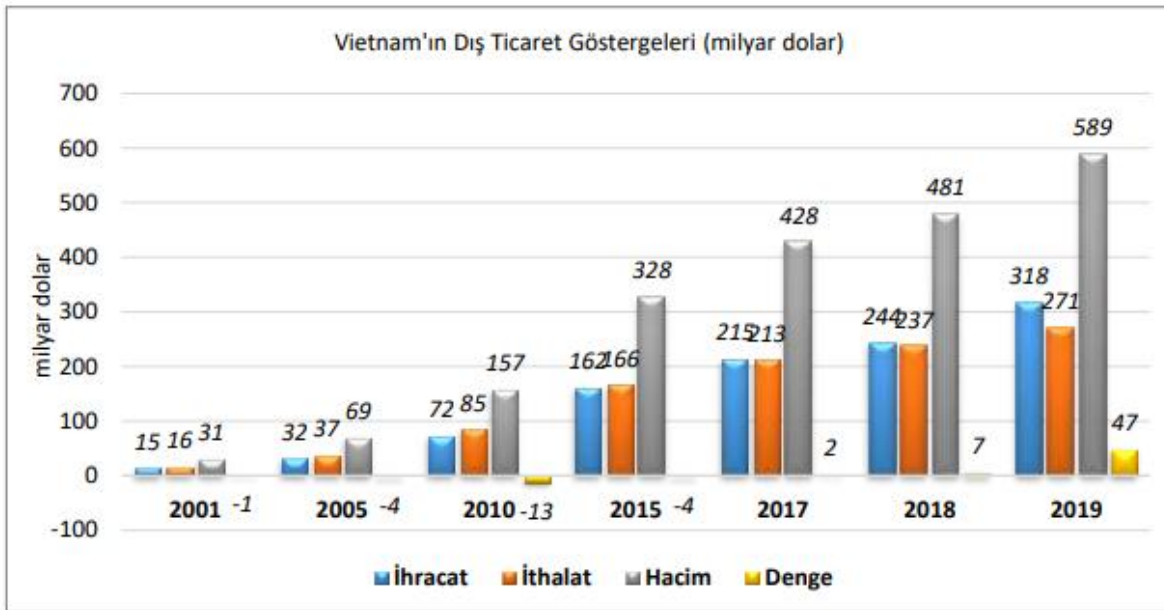

ABD
61.40 Milyar Dolar

Türkiye'nin ithalatı

Türkiye'nin ihracatı

Kaynak: Trademap

Vietnam 2019 yılında 304 milyar dolarlık (%11 artan) ihracatla, dünyada %1,6 pay ile 20. Sırada, 263 milyar dolarlık (%5 artan) ithalatla dünyada %1,4 pay ile 19. Sırada yer almaktadır. 95 milyonluk nüfusu ile kişi başına ihracatı 3200 dolar. Bu rakam yaklaşık 2000 dolar olan Türkiye'nin kişi başına ihracatından da, Çin'in 1800 dolar olan kişi başına ihracatından da yüksek. Vietnam beş yıl öncesine göre ihracatını tam yüzde 87,8 artırdı.

Vietnam'ın ithalatı da bu süreçte hızla büyüyerek 2019 yılında 263 milyar dolar olarak gerçekleşti. Vietnam'ın özellikle ABD ile olan dış ticaretinin gelişimi dikkat çekici. Şu anda ABD, Vietnam'ın ikinci büyük ticaret ortağı konumundadır. Vietnam ise ABD'nin 13'üncü

büyük ticaret ortağıdır. İki ülkenin dış ticaret hacmi 2019 yılında 2018'e göre yüzde 32 artışla 77,6 milyar dolara çıktı. Artış oranı yüzde 47. Geçen yıl Vietnam'ın ABD'ye ihracatı 66,7 milyar dolar olarak gerçekleşti. ABD'nin bu ülkeye ihracatı ise 10,9 milyar dolar oldu. İki ülkenin dış ticareti Vietnam lehine 55,8 milyar dolar fazla verdi.

2020'nin ilk 7 ayı itibariyle ise Vietnam ile ABD arasındaki dış ticaret hacmi 46,4 milyar dolara ulaştı. Vietnam'ın ABD'ye ihracatı 40,6 milyar dolar. ABD'den ithalatı ise 5,8 milyar dolar. Böylece bu yılın ilk 7 ayında Vietnam ABD ile olan dış ticaretinde 34,8 milyar dolar fazla verdi.

İki ülkenin Vietnam lehine büyüyen dış ticareti yeni gelişmelere de yol açıyor. ABD Başkanı Trump, ABD Ticaret Bakanı Wilbur Ross'a, 'parasının değerini suni olarak düşük tutan Vietnam yönetiminin ABD ekonomisine zarar verip vermediğini' araştırma talimatı verdi.

Vietnam'ın ABD'ye olan ihracatının en büyük kalemini 11 milyar dolar ile elektrikli makineler oluşturuyor. Tekstil, triko, hazır giyim, ayakkabı, mobilya ve yatak, yün örme diğer önemli ihraç ürünleri. ABD'nin Vietnam'a en çok sattığı ürünlerin ilk sırasında da elektrikli makineler var. Pamuk, çeşitli hububat ve tohumlar, plastik ABD'nin diğer önemli ihraç ürünleri.

Bu arada, Vietnam'ın tüm dünyaya ihracatının ana omurgasını da yüzde 41,7 ile elektrikli makine ve ekipmanlar oluşturuyor. Vietnam 2019 yılında dünyaya 127 milyar dolarlık elektrikli makine ve ekipman sattı. 24.7 milyar dolar ile ayakkabı da Vietnam'ın dünyada iddialı olduğu ihracat kalemleri arasında.

Vietnam'ın en büyük ticaret ortağı ise Çin'dir. Eldeki son BM verilerine göre Çin'den ithalatı 65,5 milyar dolar, bu ülkeye ihracatı ise 41,3 milyar dolar. İki ülke arasındaki ticaretin temelini de elektrik-elektronik ürünleri oluşturuyor. Batı merkezli küresel değer zincirlerinin Vietnam'a ilgisi yıldan yıla artıyor. 2020 Mayıs ayı itibariyle Apple kablosuz kulaklıkların yüzde 30'unu artık Vietnam'da üretiyor.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı/Kolay İhracat Platformu

Vietnam'ın İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018- 2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		215 118 607	243 698 698	318 258 388	100	30,6
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	47 703 847	53 858 337	67 551 965	21,2	25,4
8542	Elektronik entegre devreler	6 771 741	7 891 444	26 082 107	8,2	230,5
6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	7 515 604	8 251 853	11 984 403	3,8	45,2
8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	662 653	2 564 921	9 249 979	2,9	260,6
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	4 553 688	5 089 448	7 511 191	2,4	47,6
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	4 279 361	4 606 903	7 391 127	2,3	60,4
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3 672 149	4 236 200	5 140 425	1,6	21,3
8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	3 270 018	3 677 417	4 804 110	1,5	30,6
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	2 396 729	2 623 698	4 688 948	1,5	78,7
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	2 915 548	3 498 208	4 679 075	1,5	33,8
4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	2 909 751	2 969 532	4 364 216	1,4	47
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	3 551 078	3 500 335	4 340 697	1,4	24
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 742 774	2 086 895	4 118 287	1,3	97,3
8518	Mikrofonlar ve mesnetleri, hoparlör, kulaklık, mikrofon-kulaklık setleri, ses frekansı yükseltici setleri, amplikatörler	2 854 644	2 806 983	3 752 743	1,2	33,7
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	2 869 821	3 224 897	3 439 266	1,1	6,6

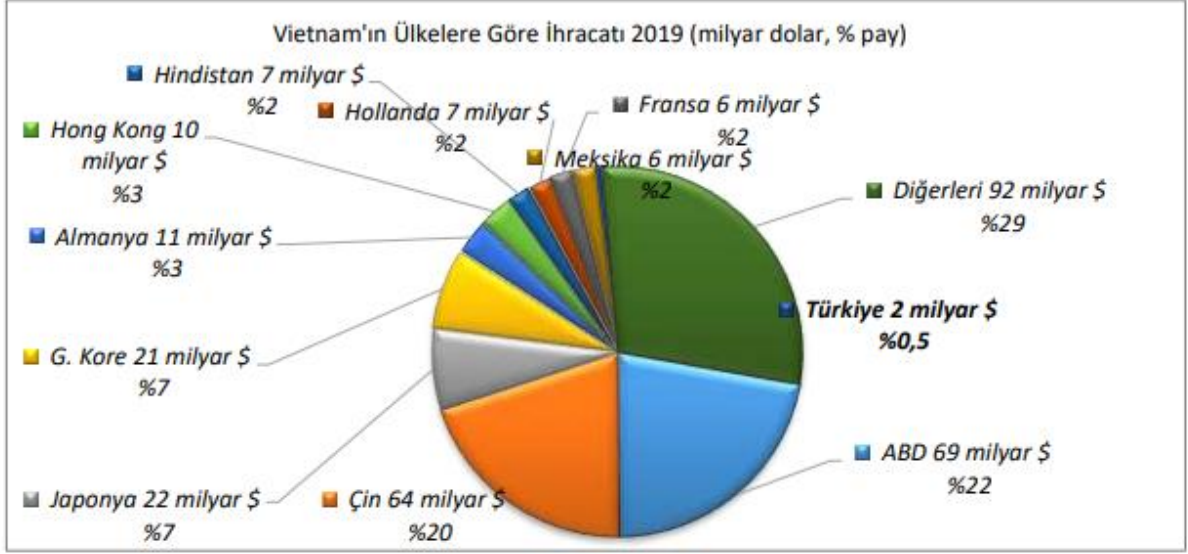
Elektrik ve elektronik, ülkeye en çok ihracat gelirini getiren sektördür. Petrol ve kömür ise ülkedeki başlıca enerji üretim kaynakları ve elektrik elektronikten sonra en fazla gelir getiren ikinci sektördür. Çin'e yakınlığı ve düşük işçi maliyetleri nedeniyle Vietnam, son yıllarda özellikle Asya'da yeni bir üretim üssü haline gelmektedir. GSYH'nin %15'ini oluşturan tarım sektöründe ise başlıca ürünler pirinç, kahve ve deniz mahsulleridir.

Vietnam'ın İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

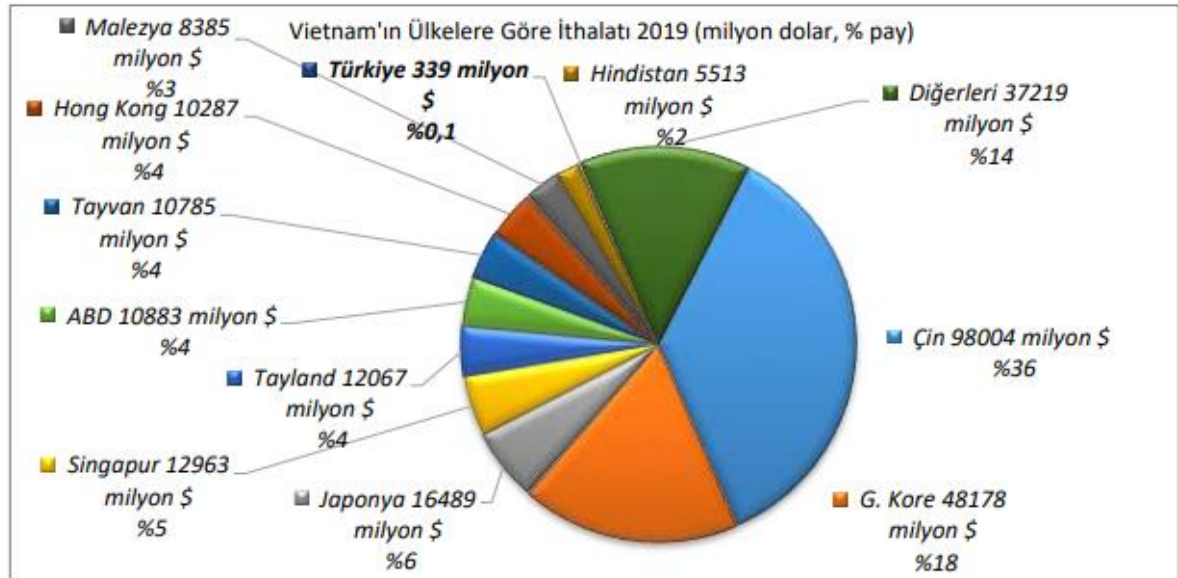
GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		213 215 299	236 868 823	271 111 211	100	14,5
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	18 273 277	17 333 871	18 289 085	6,7	5,5
8542	Elektronik entegre devreler	14 426 966	16 950 319	12 502 383	4,6	-26,2
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	7 639 831	8 060 133	7 209 063	2,7	-10,6
8541	Diodyolar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diodyolar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	2 039 864	2 962 606	4 545 511	1,7	53,4
8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	3 182 094	2 757 817	3 855 940	1,4	39,8
6006	Diğer örme mensucat	2 644 891	3 205 682	3 789 488	1,4	18,2
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	2 813 613	3 090 840	3 207 965	1,2	3,8
8534	Baskı devreler	3 356 674	3 314 284	2 989 927	1,1	-9,8
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	1 317 902	2 232 135	2 880 054	1,1	29
8703	Otomobiller	886 950	1 120 036	2 755 040	1	146
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	2 629 673	2 591 813	2 743 458	1	5,9
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makineler ve mekanik cihazlar	3 418 697	1 751 591	2 707 309	1	54,6
5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	1 527 119	1 730 187	2 683 286	1	55,1
9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	2 198 492	3 035 299	2 591 115	1	-14,6
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	2 228 964	2 638 712	2 465 674	0,9	-6,6

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İhracat

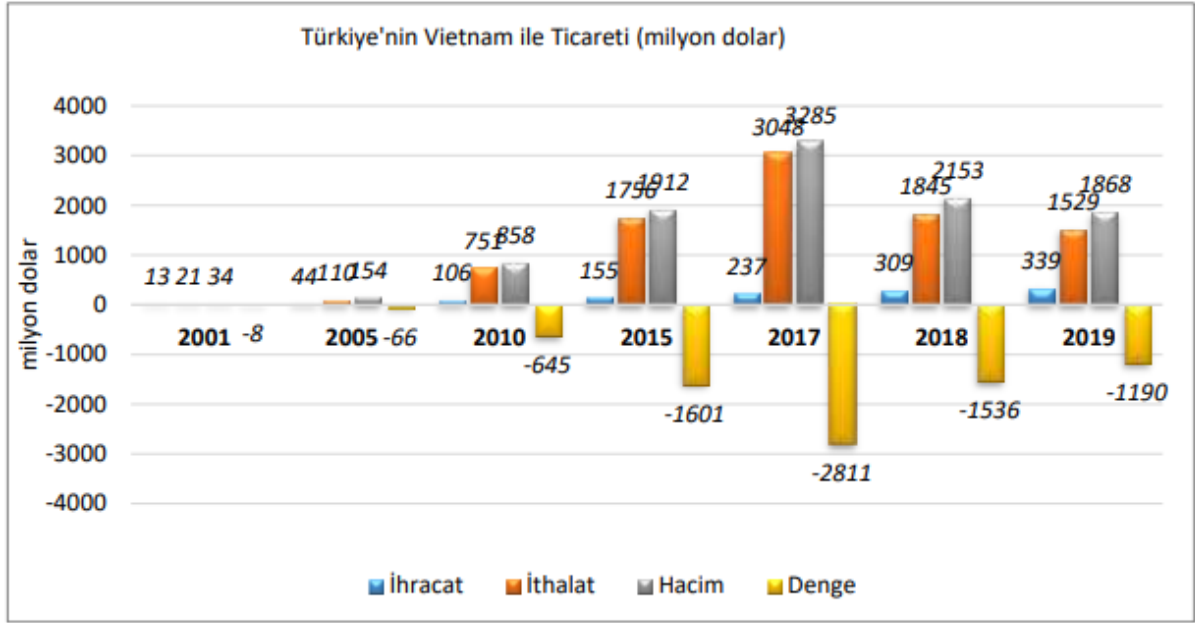
İthalat

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

4. TÜRKİYE İLE TİCARET

2019 yılında ülkeye ihracatımız 339 milyon dolar olup, bir önceki yıla göre % 10 artış gözlenmektedir. 2019 yılında ülkenin toplam ihracatımızdaki payı %0,2 olup, 76. sırada, ülkeden ithalatımız bir önceki yıla göre ise % 17 azalma ile 1.529 milyar dolar olmuştur. 2019 yılında ülkenin toplam ithalatımızdaki payı %0,8 dir.

Türkiye'nin Vietnam'a İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		237 275	308 676	339 041	100	9,8
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	0	0	32 216	9,5	0
2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbonat içeren ticari amonyum karbonat	3 566	15 060	22 597	6,7	50
504	Hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura, kurutulmuş veya tütülenmiş)	10 607	14 509	16 894	5	16,4
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	2 954	9 764	15 745	4,6	61,3
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	9 756	10 366	15 309	4,5	47,7
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibarıyla % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	6 747	7 268	10 979	3,2	51,1
8451	Dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması, katlanması vb için makinalar	4 884	9 005	9 395	2,8	4,3
303	Balıklar (dondurulmuş)	3 695	8 549	8 855	2,6	3,6
5515	Sentetik devamsız liflerden diğer dokunmuş mensucat	8 935	12 946	8 807	2,6	-32
910	Zencefil, safran, zerdeçal, kekik, defne yaprakları, köri ve diğer baharat	14 201	18 080	8 667	2,6	-52,1
5211	Pamuklu mensucat (pamuk oranı < % 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. ağırlığı 200 gr.ı geçenler)	7 074	8 661	8 090	2,4	-6,6
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	441	366	5 542	1,6	1414,2
206	Sığır, domuz, koyun, keçi, at, eşek, katır ve bardoların lerin yenilen sakatları (taze,soğutulmuş veya dondurulmuş)	6 479	5 869	5 137	1,5	-12,5
1602	Hazırlanmış veya konserve edilmiş et, sakatat veya kan	163	4 271	4 625	1,4	8,3
207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatları (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	6 404	9 949	4 340	1,3	-56,4

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Vietnam'a en fazla ihracat yaptığı sektörler makine ve mekanik parçalar, demir çelik, inorganik kimyasallar, pamuk ve otomotivdir. Son 5 yılda her biri artış gösteren bu sektörler arasından, yıllık ortalama %148 büyüme ile demir-çelik, en çok artış gösteren sektördür. Demir-çeliği, aynı yıllarda yıllık ortalama %72 büyüme ile inorganik kimyasallar ve yıllık ortalama %27 büyüme ile makine ve mekanik parçalar izlemektedir.

Türkiye'nin Vietnam'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

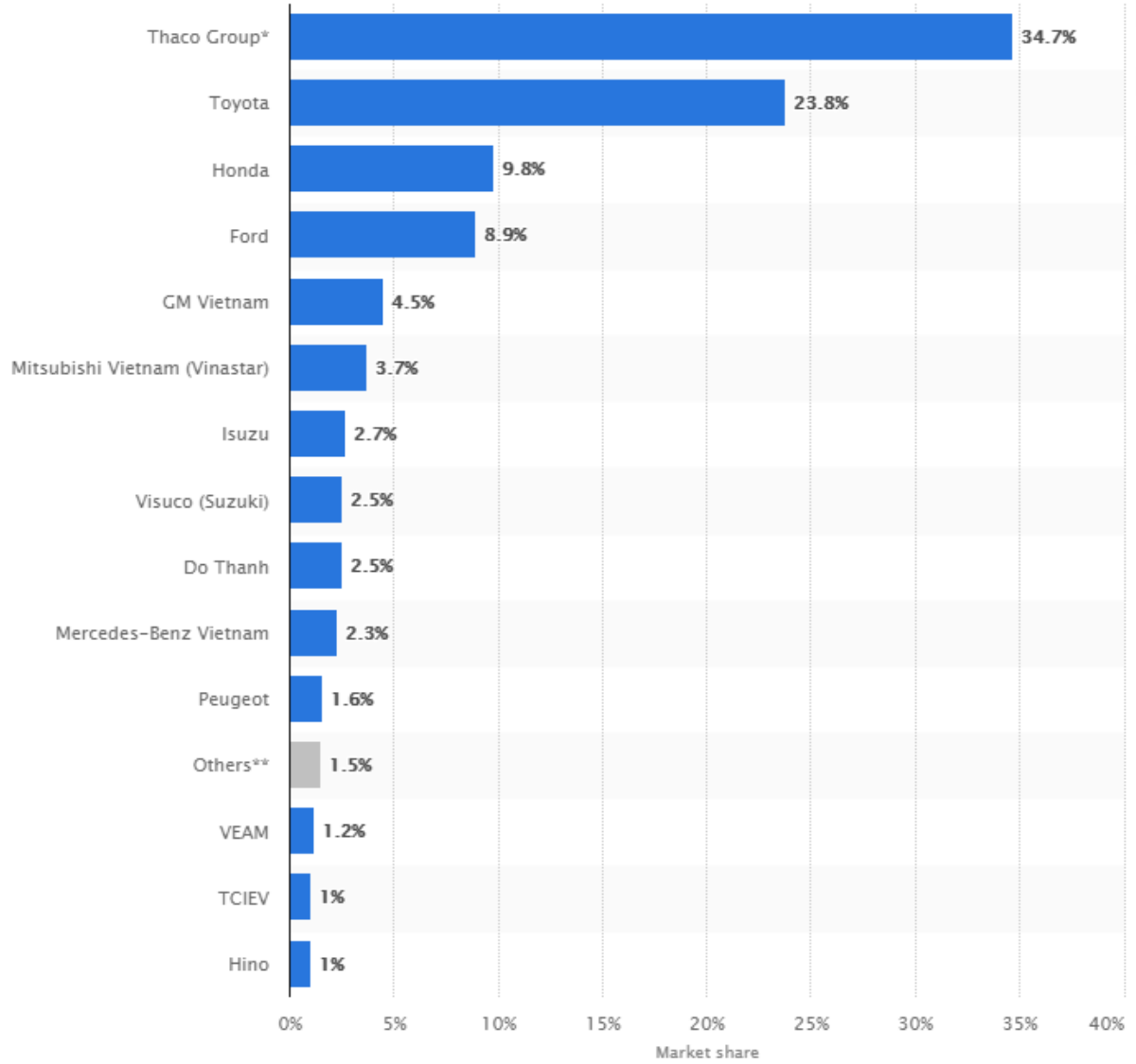
GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018- 2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		3 048 050	1 844 612	1 529 402	100	-17,1
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	825 192	709 975	466 580	30,5	-34,3
8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ile 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	219 235	197 805	187 199	12,2	-5,4
6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	71 968	78 094	73 098	4,8	-6,4
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	4 883	48 443	64 469	4,2	33,1
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	23 435	47 346	51 672	3,4	9,1
4001	Tabii kauçuk, balata, güta-perka, guayül, çikil (chicle) vb. tabii sakızlar	45 879	39 181	40 148	2,6	2,5
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	0	0	32 431	2,1	0
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	39 331	38 977	31 841	2,1	-18,3
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	64 199	36 277	30 731	2	-15,3
5503	Sentetik devamsız lifler (işlem görmemiş)	34 856	36 795	29 675	1,9	-19,4
801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	6 726	21 907	28 567	1,9	30,4
5206	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla % 85 den az pamuk içerenler) (perakende satış için hazırlanmamış)	45 530	35 876	25 118	1,6	-30
8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	28 254	25 905	24 952	1,6	-3,7
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	28 810	28 368	24 057	1,6	-15,2

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

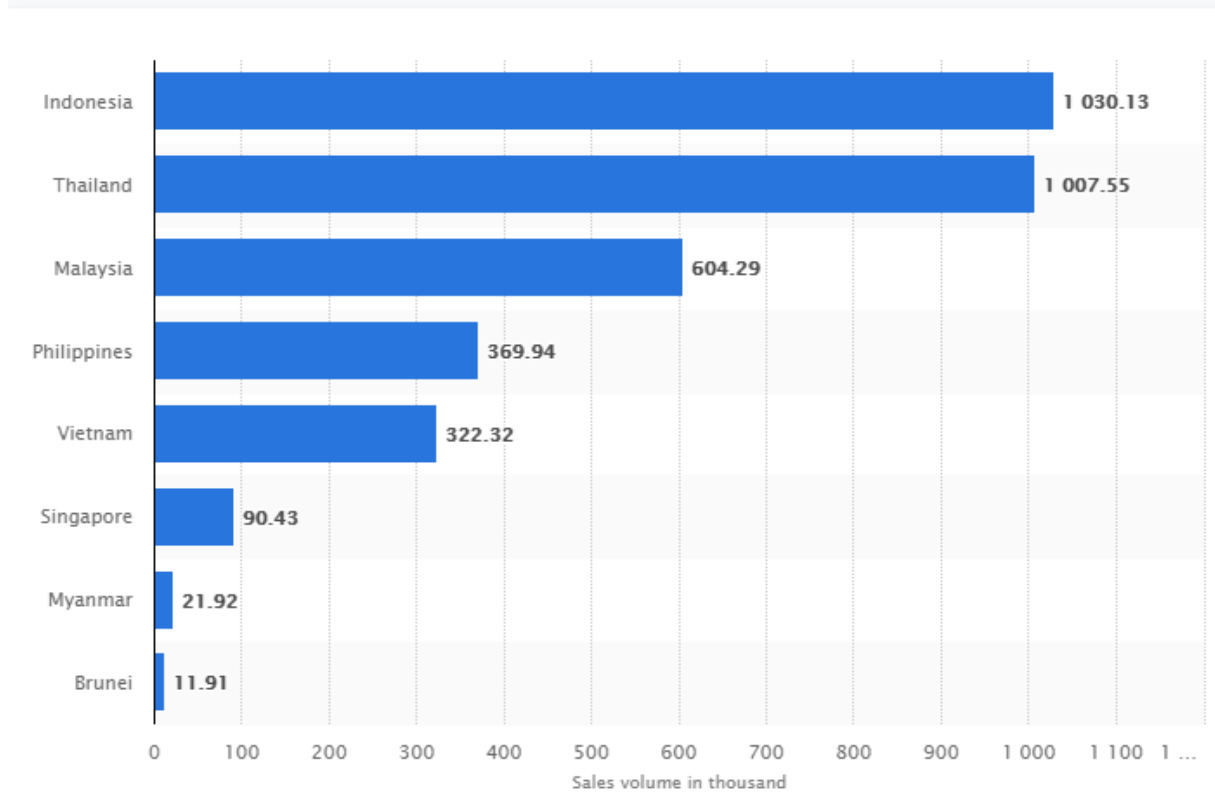
5. VIETNAM'IN OTOMOTİV SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Vietnam'ın otomobil endüstrisi son yıllarda önemli ölçüde büyüdü. 2015-2018 döneminde yerli montajlı araçların ortalama büyüme oranı yılda yaklaşık yüzde 10 oldu. Vietnam pazarında Toyota, Honda, Ford, Nissan ve Kia gibi büyük üreticilerle birlikte, yedek parça tedarikçilerinin sayısı da sektöre çok ihtiyaç duyulan bir destek veren sektöre yatırım yaptı.

Vietnam'ın Önde Gelen Otomobil Üreticilerinin 2018'deki Pazar Payı

Ülkelere Göre, 2019 Yılında ASEAN Bölgesinde Satılan Motorlu Taşıt Sayısı (Bin adet)

Kaynak: Statista

Endonezya, 2019 yılında ASEAN eyaletlerinde en yüksek motorlu taşıt pazarına sahip ülke oldu ve bir milyondan fazla satış gerçekleştirdi.

Vietnam Otomotiv Sektörü (Adet)

	2015	2016	2017	2018	2019
Üretim	171.753	236.161	236.571	237.000	250.000
Pazar	208.566	271.833	211.998	246.500	280.742

Kaynak: OICA

Vietnam motorlu araçlar pazarı artan bir ivmeye sahiptir. OICA verilerine göre 2012 yılında 80.000 adedin biraz üzerinde olan Pazar 2019 yılı itibariyle 280.000 adeti aşmıştır. Yine, OICA verilerine göre Vietnam motorlu araç parkı 2005 yılında sadece 623 iken, yapılan yatırımlar ile yıldan yıla artarak 2015 yılı itibariyle 2,2 milyon adete ulaşmıştır. Ancak ülkede her 1000 kişiye düşen motorlu araç sayısı sadece 23'tür. Bu anlamda Vietnam'da her 1000 kişiye düşen araç yoğunluğu çok düşüktür ve pazar büyük potansiyel arz etmektedir.

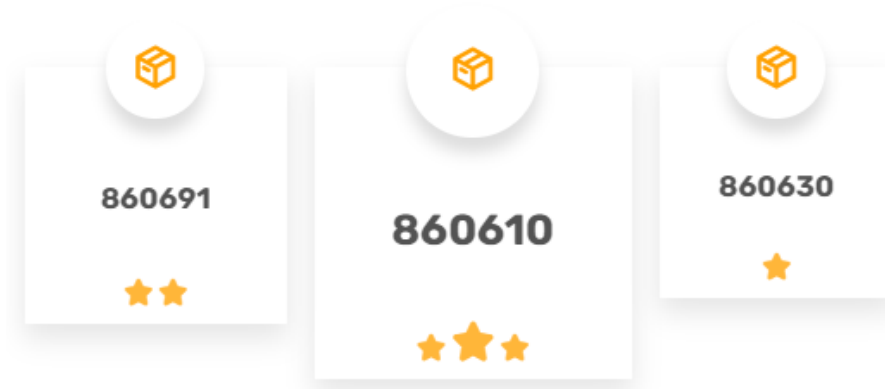
Yıllar İtibariyle Vietnam'a Otomotiv İhracatı (1000 USD)

2015	2016	2017	2018	2019	2020 (Ocak-Kasım)
8.099	14.618	6.357	15.730	22.480	10.374

Kaynak: TİM

TİM verilerine göre ülkemizin Vietnam'a yönelik otomotiv ihracatı 2012 yılından 2016 yılına kadar sürekli artış göstermiş ve 15 milyon USD'ye kadar ulaşmıştır. Ancak 2017 yılında sert bir düşüşle 6,4 milyon USD'ye gerilemiştir. 2018'de toparlanan ihracatımız yeniden artışa geçmiştir. 2019 yılında 22,5 milyon USD olarak gerçekleşen ihracat, 2020 ilk 11 ayında pandeminin de etkisi ile 10,4 milyon USD'ye gerilemiştir.

Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

1	GTİP 860610	995/1000	6	GTİP 870829	898/1000
2	GTİP 860691	993/1000	7	GTİP 870600	893/1000
3	GTİP 860630	984/1000	8	GTİP 890520	887/1000
4	GTİP 860390	957/1000	9	GTİP 870191	⚠ 881/1000
5	GTİP 870530	⚠ 904/1000	10	GTİP 870830	864/1000

ⓘ Potansiyel, ilgili ülkede seçilen sektörde yer alan ürünlere duyulan ihtiyacın büyüklüğünün 1000'lik skala üzerinden gösterilmesidir.

OTOMOTİVDE 2018-2019 YILLARI MAL GRUPLARI BAZINDA TÜRKİYE İHRACATI

MAL GRUPLARI	2018 Ocak - Aralık FOB USD	2019 Ocak - Aralık FOB USD	Değişim FOB USD%
TEDARİK ENDÜSTRİSİ	12.708.862	18.669.231	47%
ÖZEL AMAÇLI MOTORLU TAŞITLAR	2.062.620	3.483.526	69%
BİNEK OTOMOBİLLER	921.252	324.006	-65%
İKİ TEKERLEKLİ TAŞITLAR (BİSİKLET.MOPET. MOTOSİKLET)	164	3.460	2.010%
OTOBÜS.MİNİBÜS.MİDİBÜS	36.990	0	-100%
TOPLAM	15.729.888	22.480.223	43%

2019-2020 Ocak-Kasım Dönemi Mal Grupları Bazında Türkiye İhracatı

MAL GRUBU	2019 Ocak - Kasım FOB USD	2020 Ocak - Kasım FOB USD	Değişim FOB USD%
TEDARİK ENDÜSTRİ	16.003.329	6.558.785	-47%
ÖZEL AMAÇLI MOTORLU TAŞITLAR	3.483.526	2.884.349	331%
BİNEK OTOMOBİLLER	215.550	928.922	-17%
İKİ TEKERLEKLİ TAŞITLAR (BİSİKLET, MOPET, MOTOSİKLET)	3.460	1.840	-59%
TOPLAM	19.705.865	10.373.896	-47%

Kaynak: ÜİB

Sonuç olarak Vietnam 100 milyona yaklaşan nüfusu, hızla büyüyen otomotiv pazarına rağmen halen düşük araç sahipliği oranı, düşük işçilik maliyetleri dolayısıyla artan otomotiv yatırımları ile otomotiv endüstrisi açısından önemli bir ülke konumuna gelmektedir. Ülkeye yapılan yatırımların önümüzdeki yıllarda da devam etmesi, ülkedeki iç pazarın ve otomotiv üretiminin hızla artması beklenmektedir. Ancak Çin, Japonya, Kore Cumhuriyeti, Tayland gibi bölge ülkeleri Vietnam'da oldukça avantajlı konumda yer almaktadırlar. Yüksek gümrük vergileri ve ülkeler arasındaki uzaklık ihracatçılarımızın önündeki temel engeller olarak gözükmektedir. Yine de ülkemizin son dönemde Vietnam'a yönelik otomotiv ihracatındaki artış ve ülkedeki potansiyel dikkate alınarak, Vietnam dikkatle takip edilmesi gereken bir pazar konumuna ulaşmıştır.

6. COVID-19 GELİŞMELERİ

(Bu başlıktaki bilgiler T.C. Hanoi Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği raporundan alınmıştır.)

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan şehrinde ortaya çıkan koronavirüs salgınının Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ndeki seyri ve ekonomiye etkisine ilişkin açık ve resmi kaynaklardan derlenen veriler aşağıda sunulmaktadır.

1- Covid-19 Salgınının Gelişimi ve Alınan Önlemler

☒ Vietnam'da ilk vaka 23 Ocak 2020 tarihinde görülmüştür. Testleri pozitif çıkan kişilerle yakın temasta bulunan kişiler hükümetin oluşturduğu karantina merkezlerine yerleştirilmiştir.

☒ 1 Şubat 2020'de Çin'den, 25 Mart 2020'de ise tüm ülkelerden gelen uluslararası uçuşlar durdurulmuştur.

☒ 9 Şubat 2020'de Vietnam Sağlık Bakanlığı hem Dünya Sağlık Örgütü hem de ülkedeki 700 hastane ile telekonferans yöntemiyle görüşüp bilgilendirme yapmış, ayrıca halkı bilgilendirmek üzere bir web sitesi kurmuştur.

☒ Ülkedeki okullar 1 Şubat'ta kapatılıp, Mayıs ayı başlarına kadar kapalı kalmıştır. 7 Eylül'de ise tüm okullarda ders başı yapılmıştır.

☒ 7 Mart itibariyle ülkeye gelen tüm yolcuların sağlık beyan formu doldurması zorunlu tutulmuştur.

☒ 10 Mart'ta Sağlık Bakanlığı NCOVI adlı bir telefon uygulaması ile halkın medikal durumlarını bildirmesini ve temaslı takip işlemlerinin kolaylaştırılmasını sağlamıştır.

☒ 22 Mart itibariyle ise tüm yabancı uyrukluların ülkeye girişi yasaklanmış, bazı istisnaların (diplomatik-resmi pasaport hamilleri, ulusal önemi haiz projelerde görev yapan uzmanlar/iş insanları ile yurtdışında mahsur kalmış Vietnam vatandaşları) ise ülkeye girişte 14 günlük zorunlu karantina uygulamasına tabi tutulmasını kararlaştırılmıştır. Ayrıca ülkeye girmeden en çok 3 gün önce alınmış real-time PCR yöntemiyle yapılmış testin negatif sonucunun da ülkeye girişte beyan edilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

☒ 30 Mart'ta ulusal salgın ilan edilmiş ve tüm ülkeyi kapsayan 2 haftalık katı bir sosyal mesafe kuralı getirilmiş, bu süre daha sonra bir hafta daha uzatılmıştır. Bu uygulama ile, gıda, sağlık ve akaryakıt istasyonu gibi hayati önemi haiz işletmeler hariç tüm işyerlerinin kapatılması sağlanmıştır. Bu sürenin bitiminden sonra da maske takma ve hijyen standartlarına uyma kuralı devam ettirilmiştir.

☒ 25 Temmuz'da Vietnam'ın en büyük üçüncü ve önemli turizm kenti Danang'ta yurtdışı seyahat geçmişleri bulunmayan ve virüsü nereden ve nasıl kapıldığı tespit edilemeyen ikinci dalga denebilecek vakaların belirlenmesini müteakip virüs toplum içinde tekrar hızla yayılarak 13 eyalet/şehirden fazla kişiye bulaşmıştır. Ayrıca, ilk ölümlü vaka da bu süreçte (31 Temmuz) kayda geçmiştir.

☒ 31 Ağustos'ta yayınlanan kararlar ülkeye giriş yasağı esnetilmiş ve yabancı uzmanlar, yatırımcılar, yöneticiler ve diplomatlar, 14 günden kısa bir süre için iş gezisine gelecek olmaları halinde zorunlu karantina uygulamasından muaf tutulmuştur. Buna rağmen, mezkur şahısların tüm diğer sağlık kurallarına uyması ve 14 günden kısa bir sürede ülkeyi terk etmesi gerekmektedir. Bu kişilerin 14 günden uzun süre ülkede kalmak istemeleri halinde ise test sonuçları negatif olduğu sürece karantinaya girme zorunluluğu kaldırılmıştır.

21 15 Eylül itibariyle Çin, Japonya, Güney Kore, Tayvan, Kamboçya ve Laos ile ticari uçuşların kademeli olarak başlaması kararı alınmıştır. Buna rağmen transit yolcular kabul edilmeyecektir. Yolcular varışta teste tabi tutulacak olup, on dört günlük karantina zorunludur. Öte yandan, geri kalan ülkelerden ticari yolcu uçuşlarına dair yasak 16 Aralık 2020'ye kadar uzatılmıştır.

22 25 Eylül'de açıklanan son rakamlara göre Vietnam'ın vaka sayısı 1.069 olup toplam vefat eden sayısı 35'tir.

23 Bu raporun hazırlandığı Eylül sonu itibariyle ülkenin büyük bir kısmında kamu hizmetleri de dahil tüm sektörler normale dönmüştür.

24 Tüm hudut kapıları diplomatik ve resmi amaçlı ziyaretler hariç toplu yolcu geçişlerine hala kapalıdır. 1 Nisan itibariyle karantina ve hijyen koşullarının gözetilmesi kaydıyla, karşılıklı tüm ticari faaliyetlere izin verilmektedir. THY'nin Hanoi ve HCM'ye yönelik kargo uçuşları devam etmektedir. Yabancı gemi personelinin karaya çıkmasına ve mürettebat değişimine ise izin verilmemektedir.

25 Getirilen yasaklar nedeniyle bu yılın ilk sekiz ayında Vietnam'a gelen yabancıların sayısı, geçen senenin aynı dönemine kıyasla %67 oranında azalarak, yaklaşık 3,8 milyon kişi olmuştur. Bu gruptan 3,05 milyonu hava, 580 bini kara ve 140 bini de deniz yoluyla ülkeye giriş yapmıştır.

2- Hükümetin Açıkladığı Destek Paketleri

Hükümet, 279 trilyon Vietnam Dong'u (VND) (yaklaşık 12 milyar \$) değerinde, ülke GSYH'sinin %3,6'sına denk gelen bir mali destek paketi açıkladı. Alınan önlemler arasında göze çarpan başlıca vergi düzenlemeleri şu şekildedir:

26 KDV ve Kurumlar Vergisi ödemelerinin ve arsa kira bedeli ödemesinin 5 ay, kişisel gelir üzerinden alınan vergilerin ise yıl sonuna kadar ötelenmesi,

27 İşletme kayıt vergisinin %50 oranında azaltılması,

28 Yerli üretim araçlardan alınan verginin ötelenmesi,

29 Arsa kira bedelinin %15 oranında azaltılması,

30 Jet yakıtından alınan çevre koruma vergisinin yılsonuna kadar %30 indirim yapılması,

31 Küçük ve orta boy işletmelerden (KOBİ) alınan kurumlar vergisinde %30 oranında indirime gidilmesi,

32 Medikal malzemelerde bazı vergi istisnaları,

33 KOBİ'lerin işletme kayıt vergisinden 3 yıl boyunca muaf tutulması,

34 Sosyal güvenlik ödemelerinin faizsiz olarak bir yıl ötelenmesi,

35 Firmaların gümrük ve vergi inceleme işlemlerinin hızlandırılması.

Hükümet ayrıca 1,55 milyar \$ değerinde bir nakit destek programı da açıklamıştır. Ülke nüfusunun yaklaşık %10'unun bu paketten faydalandığı hesaplanmaktadır. Ağustos sonu itibariyle bu fonun yaklaşık %44'ü ihtiyaç sahiplerine dağıtılmıştır.

İç talebi hızlandırmak ve ekonomik büyümeye destek olmak amacıyla yaklaşık 30 milyar \$ değerindeki planlanan kamu yatırımlarının hepsini hayata geçirme kararı alınmıştır. Buna rağmen, yılın ilk 7 ayında bu hedefin ancak %36'sı hayata geçirilebilmiştir.

3- Parasal ve Makro-finansal Politikalar

13 Mayıs itibariyle Vietnam Devlet Bankası (SBV) politika faizi oranlarını iki defa düşürmüştür. Ayrıca ticari bankaların alacaklarını yeniden hesaplayarak faiz oranlarını azaltması, borçlulara kolaylık gösterilerek gerekirse ek süre verilmesi gibi talimatlar da ticari bankalara iletilmiştir.

SBV yaklaşık 13 milyar \$ değerinde düşük faizli kredi verilmesini sağlamıştır. Bunun yanı sıra mevcut ödemelerin ötelenmesi, faiz oranlarının azaltılması ve yeni krediler verilmesi gibi imkanlardan 950.000 müşteri faydalanmıştır.

Pandemiden zara görmüş bazı firmaların da Vietnam Sosyal Politikalar Bankasından faizsiz kredi alarak çalışamayan personellerine maaş ödeyebilmesi sağlanmıştır. Bu paketin değeri ise yaklaşık 700 milyon \$'dir.

4- Pandeminin Dış Ticarete Etkisi

Vietnam'ın dış ticareti pandemi dolayısıyla yılın ilk yarısında yavaşlama gösterse de daha sonra toparlanma görülmüştür. Aşağıda yer alan veriler Vietnam Gümrük İdaresi verilerinden derlenmiştir.

Yılın ilk 8 ayında, önceki yılın aynı dönemine göre Vietnam'ın ticaret hacmi yalnızca %0,3 düşüş göstermiş ve 336,32 milyar \$'ye ulaşabilmiştir. İhracatta ilk 8 ayda 174,11 milyar \$ ile önceki yılın aynı dönemine göre %1,6 daha yüksek bir performans göstermiştir. Toplam ihracatın %89,7'sine tekabül eden ve 1 milyar \$ barajını aşan eşya gruplarına ait ihracat değerleri ve önceki yıla göre değişim oranları aşağıdaki gibidir:

İthalatta ise ilk 8 ayda 162,21 milyar \$ ile önceki yılın aynı dönemine göre %2,2 düşüş göstermiştir. Toplam ithalatın %93,5'ini oluşturan sermaye malı ithalatı %1,7 düşerek 151,66 milyar \$'ye gerilemiş, tüketim ürünleri ithalatı ise %9,2 düşerek 10,55 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Vietnam'ın GSYH'sinin bu yılki büyüme oranına ilişkin farklı kuruluşlarca yapılan tahminler %1,8 ila %3,8 arasındadır. 2021 yılı için büyüme beklentisi ise %6,3 olarak öngörülmektedir. Gerek bu veriler gerekse geçmiş yıllardaki büyüme performansına bakıldığında Vietnam'ın 2030'lu yıllarda dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri olacağı tahmin edilmektedir.

Salgının Vietnam açısından ortaya çıkardığı önemli bir husus, sağlık sistemindeki eksikliklerdir. Mevcut tıbbi kapasitesi nüfus ve ekonomik verilere oranla çok geride olan Vietnam'da hükümet, yeni klinikler inşa etme, tıbbi malzeme, cihaz ve test kapasitesini artırmak için DSÖ ile işbirliği içinde ve Güney Kore ve Japonya gibi önemli ticari partnerlerinin de katkılarıyla yatırımlarını artırma kararı almıştır.

Her ne kadar salgın dönemine özgü bir nokta olmasa da Vietnam'ın mevcut durumda yaşadığı elektrik enerjisi ihtiyacına da değinilmesi gerekmektedir. Alternatif enerji kaynakları hükümet tarafından desteklense de bunların talebi karşılamada yeterli

olmayacağı değerlendirilmektedir. Bu sebeplerle, ülkemizde enerji sektöründe faaliyet gösteren firmaların Bakanlığımız ve DEİK işbirliği ile konuya ilişkin girişimlerde bulunmasının faydalı olacağı mütalaa edilmektedir.

Ayrıca Vietnam hükümetinin yabancı doğrudan yatırımın ülkeye girişini hızlandırmak için aldığı önlemler de dikkat çekicidir. Bunlardan en dikkat çeken, ülkenin mevcut gelişme hızının gerisinde kalan ulaşım ve lojistik altyapısını hızla geliştirebilmek için kamu-özel ortaklığı modelini yasalaştırması olmuştur.

Gerek COVID-19 salgınının kontrol altına alınması, gerek AB ile imzalanan STA'nın olumlu etkisi ile Vietnam ekonomisinin pozitif bir görünüm sergilediği pek çok uluslararası platform ve kuruluş tarafından değerlendirilmektedir. Öyle ki, yakın zamanlarda yayınlanan bir Euromonitor Raporuna göre Vietnam ABD'den sonra satın alma ve birleşmelerde en çekici piyasa olarak ön plana çıkmaktadır. Yine Dünya Bankası verilerine göre Vietnam'da yerleşik yabancı sermayeli büyük firmaların yaklaşık yarısı ülke içindeki faaliyetlerini geliştirmek ve büyümek istemektedir. Bu da özellikle uluslararası sermayenin Vietnam ekonomisine ilişkin pozitif bakışını teyit eder niteliktedir.

KAYNAKLAR

1. OICA www.oica.net
2. <https://www.statista.com/>
3. Ticaret Bakanlığı www.ticaret.gov.tr
4. Trademap www.trademap.org
5. TÜİK www.tuik.gov.tr
6. Türkiye İhracatçılar Meclisi <http://www.tim.org.tr/tr/>
7. Uludağ İhracatçı Birlikleri <http://www.uib.org.tr/tr/>

YASAL UYARI; Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.